

ART

Albert Serra torna a matar Lluís XIV

La videoinstal·lació 'Roi Soleil', que es va estrenar a Cadaqués, es podrà veure a Banyoles a l'octubre

MARIA GARCIA CADAQUÉS | ACTUALITZADA EL 09/09/2017 19:02



Lluís Serrat, un dels intèrprets de confiança d'Albert Serra, és el protagonista absolut de *Roi Soleil*, la videoinstal·lació del cineasta banyolí impulsada per la Galeria Cadaqués. / GALERIA CADAQUÉS

Albert Serra és un d'aquells artistes que mai deixa indiferent amb les seves pel·lícules i només hi ha dues opcions: o t'encanta o l'odies. Les seves propostes artístiques, no aptes per a tots els públics, sempre trenquen amb el llenguatge cinematogràfic clàssic, i la seva darrera obra d'art no n'és una excepció. Es tracta de la videoinstal·lació *Roi Soleil*, que va inaugurar a la Galeria Cadaqués (<http://www.galeriacadaques.com/ca/>), on es podrà veure fins demà. I a partir del 6 d'octubre serà a la Fundació Lluís Corominas de Banyoles.

"Feia tres anys que anava darrere l'Albert Serra perquè fes una exposició a casa", detalla Huc Malla, el propietari de la Galeria Cadaqués, que fa molts anys que és amic del director. Serra estiuja des de petit al poble empordanès i fa uns deu anys que cada temporada hi lloga una

casa amb amics. Un dels seus espais predilectes i on passen més hores és el famós Bar Marítim, obert al 1936 i conegut per haver sigut la seu social d'artistes com Salvador Dalí i Gabriel García Márquez. Al poble els anomenen la Serra Troupe, perquè "sempre van en grup i tant poden ser sis com vint-i-sis", explica divertit Malla quan recorda l'origen de la peculiar exposició, que es remunta al 80è aniversari del Bar Marítim.

Per celebrar l'efemèride van muntar una pantalla gegant on es van projectar uns quants films, entre els quals *Cubalibre*, del director banyolí, que també hi va participar presentant l'acte. "Moltes vegades hem parlat amb l'Albert d'on comença i on acaba la barrera de director i artista, i li vaig proposar de fer una exposició a la galeria", indica el propietari, que recorda com fa dos anys gairebé va estar a punt d'aconseguir-ho però al final no va sortir. El seu desig es va començar a fer realitat l'octubre de l'any passat, durant un festival de cinema de Londres, on Serra presentava el seu darrer llargmetratge, *La mort de Lluís XIV* (http://play.ara.cat/cinema/mort-Lluis-XIV_0_1693030782.html), i li va dir: "Tinc una idea. Ja sé què farem l'any vinent!" La proposta va agafar forma quan la Galeria Graça Brandao de Lisboa li va proposar de fer una *performance* on s'escenifiqués, durant set dies, la mort lenta i agònica del monarca francès davant dels visitants. Al llarg de tota la setmana, el director va rodar més de 29 hores que ara ha reduït a 61 minuts.

"L'espai de la galeria on fèiem la *performance* era de dos pisos i podies veure des de molts angles la defunció lenta. Des de dalt el monarca semblava una rata estesa a terra", explica Albert Serra, que va decidir filmar-ho "perquè la distància no permetia veure de prop els gestos, les cares i els matisos". Després d'una "llarga i complexa edició", Serra va crear un film que mostra les últimes hores de vida del monarca francès, interpretat pel seu actor fetitxe Lluís Serrat. "És increïble la feina que va fer Serrat. Cada dia s'estava més de quatre hores fent la *performance* i jo no li podia fer cap indicació ni ell sabia quanta estona feia que hi era. Era improvisació", detalla Albert Serra, que reconeix que va quedar "fascinat pels gestos, les cares, i per la gramàtica visual i gestual de Serrat". De fet, un dels trets més buscats amb la videoinstal·lació, segons el director, "és jugar amb l'ambigüitat de les imatges": "Perquè no saps si és un rostre, un actor, un documental o una *performance*", comenta. Per rodar-la, només va utilitzar un càmera i un tècnic de so, i van fer servir la mateixa llum vermellova de la galeria "perquè crea un clima com de secret, semblant a la que s'utilitzava per revelar els rodets de fotos", continua.

És la primera vegada que Albert Serra fa una exposició en una galeria d'art i assegura que va fer-ho pel seu amic. "Ha sigut recíproc, un regal de l'Huc a mi i de jo a ell", diu. I és que, fins ara, quan una galeria li havia demanat que exposés, sempre li donaven determinades directrius, enfocades, segons el banyolí, "a vendre més, a fer un producte comercialment atractiu". "A mi això no m'interessa gens", assegura. En canvi, Malla li va dir: "Fes el que vulguis, aquí tens un espai". Una experiència que el galerista tornaria a repetir amb els ulls tancats.

Reaccions contraposades

Huc Malla confessa que no sabia què hi exposaria Albert Serra fins a l'últim moment. "Ell ho tenia tot planificat i molt pensat, l'espai, la decoració... Però nosaltres no sabíem què hi mostraria fins gairebé el mateix dia d'inaugurar". I va ser la Serra Troupe qui va decorar la sala on es projecta la pel·lícula: una pantalla gran, sis cadires i unes cortines fetes com de cintes de casset penjant per les parets. El propietari de la galeria creu que la darrera obra d'art del banyolí "és una meravella, un quadre en moviment". "Estèticament és preciós com està filmat. Ell improvisa però té tan clar què fa...", diu Malla.

Aquesta opinió la comparteix la fotògrafa Maya Cusell, que ja ha vist dues vegades la videoinstal·lació. "M'encanta i volia tornar-la a veure. És que és preciosa, els plans curts, la llum vermella, com el personatge es mou dins el pla amb una càmera immòbil", relatava encara emocionada al sortir-ne. Però, com sol passar amb Albert Serra, no tothom entén la seva obra. "A la gent, o li encanta o l'espanta", reconeixia un dels treballadors de la galeria, Ilià Altaió, que va explicar que alguns assistents no han pogut acabar de veure-la sencera. "La miren una estona, se'n van i tornen l'endemà".

És el cas del pintor Ramon Moscardó, que té la seva galeria a pocs metres. "És trista i el patiment del personatge es transmet, però paga la pena veure-la", opina. Per contra, també n'hi ha que no l'entenen, com la poeta Cinta Montagut, que creu que "no té cap ni peus ni sentit". Una mostra de les sensacions que sempre aixeca Albert Serra: o et fascina o et fa fugir.

L'origen de l'agonia del monarca

En realitat, el darrer llargmetratge d'Albert Serra, *La mort de Lluís XIV*, va començar com una *performance* al Centre Pompidou de París. "Estava tot preparat, teníem Jean-Pierre Léaud [l'actor que encarna el monarca] i l'havíem de representar en una gàbia de vidre, però al final es va anul·lar", recorda el director de Banyoles, que llavors va decidir rodar-la en forma de pel·lícula. El que va començar aleshores és una història que encara no s'ha acabat gràcies a la videoinstal·lació *Roi Soleil*, on recupera els darrers dies del monarca francès abans de morir, però amb Lluís Serrat com a actor. "La mort és tràgica però aquí es banalitza, no hi ha cap gest de grandesa i això és el que és interessant", diu Serra.